

บันทึก

เรื่อง การลงโทษอาชญากรรมสงครามและผู้กระทำความผิดอาชญาต่อมนุษยธรรม

ตามที่ได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาปัญหาเกี่ยวกับการลงโทษอาชญากรรมสงครามและผู้กระทำความผิดอาชญาต่อมนุษยธรรม ตามข้อมติของคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมที่ ๑๑๕๘ (XLI) ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๖๖ ที่ขอให้ประเทศสมาชิกของสหประชาชาติแจ้งแก่เลขาธิการสหประชาชาติถึงมาตรการที่ได้วางไว้เพื่อป้องกันการใช้ข้อจำกัดในทางกฎหมายแก่ความผิดอาชญากรรมสงครามและความผิดอาชญาต่อมนุษยธรรม มาตรการเพื่อให้ดำเนินการจับกุม การส่งข้ามแดน และการลงโทษบุคคลผู้รับผิดชอบในความผิดอาชญากรรมสงครามและความผิดอาชญาต่อมนุษยธรรมและมาตรการเกี่ยวกับการให้เอกสารต่างๆ ในเรื่องอาชญากรรมดังกล่าวแก่รัฐอื่นนั้นเพื่อเลขาธิการฯ จะได้เสนอรายงานเกี่ยวกับมาตรการเหล่านี้ต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนในการประชุมสมัยที่ ๒๓

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณามติของคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมดังกล่าวนี้แล้ว เห็นว่า

ข้อ ๑ ปัจจุบันประเทศไทยมีพระราชบัญญัติอาชญากรรมสงคราม พุทธศักราช ๒๔๘๘ ซึ่งใช้บังคับมาตั้งแต่วันที่ ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๘๘ บังคับอยู่ตามกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดการกระทำอันเป็นความผิดอาชญากรรมสงครามและความผิดอาชญาต่อมนุษยธรรมไว้ว่าได้แก่การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ คือ

(๑) ทำการติดต่อวางแผนการศึกษาเพื่อทำสงครามรุกราน หรือกระทำการโดยสมัครใจเข้าร่วมสงครามกับผู้ทำสงครามรุกราน หรือโฆษณาชักชวนให้บุคคลเห็นดีเห็นชอบในการกระทำของผู้ทำสงครามรุกราน

(๒) ละเมิดกฎหมายหรือจารีตประเพณีในการทำสงคราม คือ ปฏิบัติไม่ชอบธรรมต่อทหารที่ตกเป็นเชลย จัดส่งพลเรือนไปเป็นทาสฆ่าผู้ที่ถูกจับเป็นประกัน ทำลายบ้านเมืองโดยไม่จำเป็นสำหรับการทหาร

(๓) กระทำการละเมิดต่อมนุษยธรรม คือ กดขี่ข่มเหงในทางการเมืองทางเศรษฐกิจหรือทางศาสนา

(๔) กระทำโดยสมัครใจเข้าร่วมมือกับผู้ทำสงครามรุกราน คือ ชลู่ทางให้ทำการยึดหรือครอบครองทรัพย์สินของผู้อื่นโดยไม่ชอบธรรม หรือสืบทอดหรือให้ความลับหรือความรู้อันเป็นอุปกรณ์แก่การทำของผู้ทำสงครามรุกราน (มาตรา ๗)

ข้อ ๒ สำหรับวิธีการสืบสวนสอบสวน วิธีการรวบรวมพยานหลักฐาน เงื่อนไข และวิธีการจับกุมผู้กระทำความผิดการดำเนินคดีในศาล โทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิด เงื่อนไขในการลดหย่อนผ่อนโทษ และการยื่นขอพระราชทานอภัยโทษนั้น พระราชบัญญัติอาชญากรรมสงคราม

พุทธศักราช ๒๔๘๘ ได้บัญญัติให้นำเอาประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับแก่ความผิดอาญากรรมสงครามและความผิดอาญาต่อมนุษยธรรมด้วย ทั้งนี้เว้นแต่ที่ได้มีบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวนี้แล้ว คือ

๑. ในการดำเนินการสืบสวน สอบสวน และฟ้องคดีในความผิดดังกล่าวให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งขึ้นมีจำนวน ๑๕ คน (มาตรา ๔) ในการนี้ให้ถือว่ากรรมการแต่ละคนเป็น “พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่” ตามความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้มีอำนาจสั่งให้สารวัตรทหารหรือตำรวจทำการจับผู้ต้องหาและตรวจค้นได้ (มาตรา ๕)

๒. การพิจารณาพิพากษาคดีความผิดอาญากรรมสงครามและความผิดอาญาต่อมนุษยธรรมนั้น ศาลฎีกาเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษา (มาตรา ๖) และให้นำวิธีการพิจารณาคดีในศาลชั้นต้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับแก่การพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกาโดยอนุโลม คำพิพากษาของศาลฎีกาให้ถือเป็นที่สุด (มาตรา ๖,๗และ๘)

๓. โทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานอาญากรรมสงครามและความผิดอาญาต่อมนุษยธรรมนั้นกฎหมายได้กำหนดไว้ว่าผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกไม่เกินยี่สิบปี และให้บรรเทาโทษสมบัติส่วนตัวของผู้กระทำผิดทั้งสิ้น และให้ศาลพิพากษาเพิกถอนสิทธิออกเสียงตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งมีกำหนดสิบสองปีนับแต่วันพ้นโทษด้วย

ข้อ ๓ สำหรับอายุความฟ้องร้องคดีความผิดฐานอาญากรรมสงครามและความผิดอาญาต่อมนุษยธรรมนั้น เป็นไปตามหลักทั่วไปในเรื่องอายุความในประมวลกฎหมายอาญา กล่าวคือถ้ามิได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลภายในกำหนดยี่สิบปีนับแต่วันกระทำความผิดเป็นอันขาดอายุความ (มาตรา ๙๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญา)

ข้อ ๔ เจื่อนไซและวิธีการส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดนนั้น พระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดนพุทธศักราช ๒๔๗๒ ได้บัญญัติไว้ว่า แม้จะไม่มีสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนก็ดี ถ้ารัฐบาลไทยพิจารณาเห็นเป็นการสมควร ก็อาจส่งตัวบุคคลผู้ต้องหาให้แก่ประเทศที่ร้องขอมานั้นได้ แต่ความผิดเช่นนั้นต้องเป็นความผิดซึ่งกฎหมายไทยกำหนดโทษจำคุกไม่น้อยกว่าหนึ่งปี (มาตรา ๔) และความผิดนั้นต้องมีใช้ความผิดอันมีลักษณะในทางการเมือง (มาตรา ๑๐) สำหรับความผิดฐานอาญากรรมสงครามและความผิดอาญาต่อมนุษยธรรมนั้น การส่งตัวผู้ต้องหาหรือผู้กระทำความผิดดังกล่าวข้ามแดนเมื่อต่างประเทศร้องขอนั้น ก็เช่นเดียวกับความผิดทางอาญาอื่น ๆ คืออยู่ในดุลพินิจของรัฐบาลไทยซึ่งอาจส่งตัวข้ามแดนให้ตามคำร้องขอได้ ถ้ารัฐบาลเห็นว่าความผิดที่กล่าวอ้างมานั้นมิใช่ความผิดที่มีลักษณะในทางการเมือง

ข้อ ๕ จากบทกฎหมายดังกล่าวมาข้างต้นนี้ จะเห็นได้ว่าในขณะนี้ประเทศไทยไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายที่กำหนดมาตรการขึ้นเป็นพิเศษเพื่อใช้บังคับแก่ความผิดฐานอาญากรรมสงครามและความผิดอาญาต่อมนุษยธรรมให้แตกต่างไปจากมาตรการที่ใช้แก่ความผิดอื่น ๆ โดยเฉพาะความผิดดังกล่าวนี้จะต้องเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องการสืบสวน สอบสวน ควบคุม ชัง การดำเนินคดีในศาล การพิพากษาและการลงโทษตลอดจน

อายุความฟ้องร้องคดี ดังที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติอาชญากรรมสงคราม พุทธศักราช ๒๔๘๘
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งมีหลักการเป็นไปใน
ทำนองเดียวกับความผิดที่มีโทษทางอาญาทั่วไปๆ ไป

(นายหยุด แสงอุทัย)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา